

reiseklar?

Råd og hjelp til nordmenn
som reiser i utlandet

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Getty Images

innhold

1. Gode råd	4
Sjekkliste før du reiser	4
Under reisen bør du ta enkelte forholdsregler	6
Hvem kan be om bistand?	6
2. Reiser i Europa	8
3. Bistand i utlandet	10
Hva kan utenriksstasjonene bistå med?	10
Hva kan utenriksstasjonene ikke bistå med?	11
Sykdom og ulykker	12
Tap av pass, billetter og penger	14
Arrestasjon	16
Bistand på andre områder	16
4. Her kan du få ytterligere informasjon	17
Norges utenriksstasjoner	18

1. gode råd

En viktig oppgave for en norsk utenriksstasjon er å hjelpe nødstilte nordmenn i utlandet. Denne veiledningen gir deg en oversikt over hvilke forholdsregler du bør ta før du reiser, og hvilken bistand du kan få fra utenriksstasjonene ved reise til utlandet.

Sjekkliste før du reiser

Før reisen starter bør du kontrollere at du har:

- Gyldig pass**
Vær oppmerksom på at noen land krever at passet skal være gyldig 3 eller 6 måneder etter turens avslutning. Vedkommende lands ambassade kan gi nærmere informasjon.
- Trenger du visum?**
Vedkommende lands ambassade, turoperatøren eller reisebyrået kan gi nærmere informasjon.
- Billetter, inkludert returbillett**
Det er lurt å legge igjen en kopi av billetten hos pårørende hjemme.
- Reiseforsikring som minimum dekker**
 - utgifter til legebehandling og syketransport til Norge
 - hjemreise i tilfelle alvorlig sykdom eller dødsfall i nærmeste familie
 - reisegods ved tyveri, ran, overfall osv.

- Vaksiner og medisinske forholdsregler**
Vedkommende lands ambassade kan gi nærmere informasjon, evt. kontakt din lege, ditt lokale helse-senter eller Folkehelseinstituttet.
- Dokumentasjon i forbindelse med medisinsk hjelp**
 - for reiser innen EØS-land: europeisk helse-trygdekort som fås fra trygdekontoret
 - forsikringskort, kundebevis eller annen dokumentasjon på at du har reiseforsikring
- Penger**
 - gyldig kreditt- eller bankkort
 - tilstrekkelige midler til å dekke reisen, og midler på bankkonto i Norge for eventuelle ekstraordinære utgifter
 - reisesjekker, kan være et alternativ til kontanter
- Gyldig førerkort**
Norsk førerkort er godkjent i EØS-land: sjekk med NAF/KNA for øvrige land. NAF/KNA kan også utstede internasjonalt førerkort.

Under reisen bør du ta enkelte forholdsregler

- Oppbevar pass, billetter og penger du ikke har umiddelbar bruk for, i hotellets safe eller på et annet trygt sted, og bær med deg en kopi av passet som legitimasjon.
- Hold familie og venner hjemme orientert om hvor du er og hvor du har tenkt deg.
- Unngå enhver befatning med narkotiske stoffer; de fleste land har strenge straffer for slike forhold, enkelte steder opp til dødsstraff.
- Vær varsom etter mørkets frembrudd, unngå kriminelt belastede områder og vis aktsomhet.
- Unngå å ta med pakker eller bagasje for andre personer.
- Ta kontakt med nærmeste norske utenriksstasjon i krisesituasjoner.

Hvem kan be om bistand?

Alle norske statsborgere kan be om bistand, og flyktninger eller statsløse personer bosatt i Norge kan påregne samme hjelp som norske borgere i de fleste saker under midlertidig opphold i utlandet. Norske borgere fast bosatt i utlandet kan ikke forvente samme bistand som den som måtte bli tilbudt norske borgere med fast bopel i Norge.

Har du dobbelt statsborgerskap og reiser til ditt andre hjemland, kan du risikere at det andre landets myndigheter ser bort fra det norske statsborgerskapet. I slike tilfeller vil norske myndigheter vanskelig kunne yte bistand.

2. reiser i europa

Norge har inngått avtale med en rekke europeiske land (Belgia, Danmark, Finland, Tyskland, Frankrike, Hellas, Island, Italia, Luxembourg, Nederland, Portugal, Spania, Sverige og Østerrike) om bl.a. opphevelse av grensekontroll, kalt Schengenavtalen. På sikt vil flere land slutte seg til denne avtalen.

Når du passerer Schengen-området yttergrense, dvs. mellom Schengen-land og andre land (f.eks. Storbritannia og Irland), må du fremvise pass.

Selv om norske borgere ikke er underlagt regulær passplikt ved grensepasseringer innen Schengen-området, vil det kunne forekomme kontroller av reisedokumenter og identifikasjonspapirer fra tid til annen. Dette følger av Schengen-konvensjonen. Kun pass er gyldig som reisedokument og bekreftelse på norsk statsborgerskap.

Ta derfor med pass på alle reiser utenlands, også på reiser innenfor Schengen-området.

ta alltid med deg pass når du reiser utenlands

3. bistand i utlandet

Tilsammen ca. 100 ambassader og underliggende fagkonsulater, i tillegg til ca. 400 honorære konsulater gir bistand til norske reisende i utlandet. Ambassader og fagkonsultater er bemannet med personale utsendt fra Norge. Honorære konsulater er normalt bemannet med privatpersoner fra vedkommende land, som uten lønnsgodtgjørelse ivaretar norske interesser på stedet.

Norske borgere kan ikke forvente samme bistand fra et honorært konsulat som fra en ambassade med utsendt norsk personale. Utenriksstasjonenes åpningstid kan variere noe fra sted til sted. Det kan derfor være nyttig å ringe på forhånd. Norske ambassader har egne hjemmesider med kontaklinformasjon og andre praktiske opplysninger. Se www.norway.info for en oversikt. Husk at det kan være tidsforskjell mellom Norge og andre land.

Hva kan utenriksstasjonene bistå med?

- utstede nødpass eller annet reisedokument for hjemreise
- opprette kontakt med familie og venner for å be dem om å bistå deg med penger og billetter
- gi råd om overføring av penger fra Norge
- gi råd og veiledning om legetjenester, sykehus o.l.
- bistå med å skaffe juridisk bistand
- i særlige tilfeller, gi nødlidighetslån for hjemreise
- bistå pårørende ved dødsfall i utlandet
- besøke arresterte eller fengslede
- i særlige tilfeller være tilstede under rettssaker

Getty Images

Hva kan utenriksstasjonene ikke bistå med?

- innblanding i rettergang
- betale privat engasjert forsvarer
- skaffe husvære, arbeid eller arbeidstillatelse
- betale regninger for hotell, lege, juridisk bistand eller andre utgifter
- pengeoverføring/utbetaling, herunder sosial stønad
- oversette attester o.l.
- assistere i sivile saker
- overta omsorg for barn
- følge syke, barn eller andre tilbake til Norge

Sykdom og ulykker

Blir du rammet av sykdom eller ulykke under midlertidig opphold i utlandet, kan det være behov for hjelp fra en nærliggende utenriksstasjon. Før en utenriksstasjon kontaktes i slike saker, bør du ha søkt hjelp hos forsikringsselskap eller turoperatør.

Alle som reiser til utlandet bør tegne egen reise- og sykeforsikring før utreise. Dette gjelder også for reiser til EØS-land, hvis du ønsker å få dekket eventuell syketransport hjem. Det anbefales å velge en forsikring som gir god dekning. Eventuelt sykehusopphold i utlandet og hjemtransport kan ellers bli meget kostbart.

Norske myndigheter dekker hverken utgifter under sykehusopphold i utlandet eller hjemtransport.

husk reiseforsikring

Opphold i EØS-land og Sveits

Under midlertidig opphold i EØS-land og Sveits dekkes utgifter til medisinsk behandling ved øyeblikkelig hjelp på lik linje med landets egne borgere. Du må ha europeisk helsetrygdkort som viser medlemskap i Folketrygden. Det europeiske helsetrygdkortet får du på hjemstedets trygdekontor, som også gir nærmere opplysninger bl.a. om bosetting over lengre tid, hvor andre regler gjelder. For mer informasjon se www.trygdeetaten.no

Opphold i land utenfor EØS-området

I land som ikke omfattes av EØS-avtalen, kan utenriksstasjonene ikke gi økonomisk garanti uten at pasienten selv, pårørende eller andre på forhånd har innbetalt tilstrekkelige midler til Utenriksdepartementet. Det samme gjelder for eventuell syketransport til Norge.

Dersom du blir syk i land utenfor EØS-området, kan det medføre meget store økonomiske utlegg for deg selv og/eller dine pårørende. Det eneste som kan forhindre dette er en dekkende reiseforsikring.

Dødsfall

Ved dødsfall i utlandet vil utenriksstasjonene kunne bistå med informasjon til pårørende og ved hjemsendelse av kiste eller urne. Det vil kunne påløpe betydelige utgifter i forbindelse med hjemsendelse av avdøde. Påse at reiseforsikringen dekker disse utgiftene.

Erstatningskrav

I forbindelse med ulykker i utlandet kan det bli aktuelt å fremme erstatningskrav. I slike situasjoner vil utenriksstasjonene kunne bistå deg med å skaffe juridisk bistand. Hvis språklige eller andre hensyn tilsier det, kan stasjonen opprette kontakt mellom partene. Utenriksstasjonene kan ikke dekke utgifter til advokat.

Tap av pass, billetter og penger

Tap av pass

Tap av pass må straks meldes til stedets politimyndighet. Deretter kan ambassade eller generalkonsulat utstede nødpass. Gebyret er det samme som for vanlig pass utstedt i Norge. Pass kan kun utstedes til personer som kan dokumentere sitt norske statsborgerskap. I noen land kan ambassaden utstede et enveis reisedokument, som er gratis.

Tap av billetter

Ved tap av billetter og reisedokumenter bør du i første omgang ta saken opp med det berørte reisebyrå, turoperatør, flyselskap osv. Utenriksstasjonene kan ikke kjøpe nye billetter, men vil kunne gi deg råd og bistand om hvordan midler kan overføres fra Norge.

Tap av penger og kort

Husk å sperre alle tapte betalingskort!

Felles nummer for sperring av kort er: **+47 22 21 40 55**

Når det gjelder tap av penger, kan du selv best ordne saken ved å overføre egne midler fra Norge via post eller bank. Er egne midler ikke tilgjengelige, må du skaffe penger via pårørende, arbeidsgiver eller andre. Utenriksstasjonene kan eventuelt hjelpe deg med å etablere de nødvendige kontakter. Skaper overføring via bank uforholdsmessig store problemer kan beløpet formidles via Utenriksdepartementet. Ved slike overføringer er det fastsatt et gebyr, for tiden 10 prosent av beløpet, minimum NOK 200,-.

Nødlidenhetslån

Først når alle andre muligheter er forsøkt, kan du søke om nødlidenhetslån til dekning av hjemreise ved første anledning. Reglene gir ikke adgang til å gi nødlidenhetslån for å finansiere fortsatt ferie eller annet opphold i utlandet. Forutsetningen for å få nødlidenhetslån til hjemreisen er norsk statsborgerskap, fast adresse og lønn, pensjon eller trygd i Norge. Du søker om lån på fastsatt skjema hvor du blant annet må samtykke i at tilbakebetaling kan skje ved trekk i løpende inntekt. Nødlidenhetslån som ikke tilbakebetales ved hjemkomst, innkreves av skattemyndighetene ved trekk i lønn, pensjon eller trygd.

Arrestasjon

Ved arrestasjon i utlandet har man rett til å kontakte nærmeste norske utenriksstasjon. En representant fra utenriksstasjonen vil normalt foreta besøk i fengselet for å ivareta vedkommendes interesser. Det gjelder først og fremst å sikre at den anholdte får kompetent juridisk bistand.

I de fleste land vil det offentlige besikke og bekoste forsvarer. En utenriksstasjon kan bistå med å skaffe privat engasjert forsvarer, men den arresterte må selv betale advokatens honorar.

Utenriksstasjonene kan informere pårørende i Norge, avlegge besøk i fengselet, samt bistå med praktiske gjøremål som den arresterte måtte være avskåret fra å ta seg av.

Det er stedets lover og regler som kommer til anvendelse i slike saker. Dette – sammen med folkerettens bestemmelser – begrenser de virkemidler utenriks-tjenesten og norske myndigheter for øvrig har til rådighet.

Bistand på andre områder

Erfaringsmessig viser det seg å være størst behov for utenriksstasjonenes bistand i de situasjoner som er omtalt foran. Behov for hjelp kan også melde seg på mange andre områder. Det kan f.eks. gjelde ved større ulykker, naturkatastrofer, opptøyer og krigstilstander, eller ved at norske borgere forsvinner i utlandet. I slike tilfeller bør en ta kontakt med nærmeste utenriksstasjon.

4. her kan du få ytterligere informasjon

På Utenriksdepartementets nettsted www.landsider.no finner du flere råd til reisende, spesifikke råd om reiser til enkelte land og mer utfyllende opplysninger om en rekke land.

I tillegg kan du få nyttig informasjon ved å kontakte

- trygdekontoret (www.trygdeetaten.no)
- reisebyråer
- turoperatører
- forsikringselskaper
- kredittkortselskaper
- bilorganisasjoner
- fremmede lands ambassader og turistkontorer i Norge
- Folkehelseinstituttet (www.fhi.no)

Norges utenriksstasjoner

*Forkortelser: Amb. = ambassade, Gk. = generalkonsulat
(Honorære konsulater ikke inkludert)*

Afghanistan

Kabul – Amb.
www.norway.org.af
Tlf: +870 762 596 925

Albania

Tirana – Amb.
www.norvegji.org
Tlf: +355 4 256923,
+355 4 221666

Angola

Luanda – Amb.
www.noruega.ao
Tlf: + 244 222 449936,
+244 222 447522,
+244 222 447922
Tlf. satellitt: 871 761 964840

Argentina

Buenos Aires – Amb.
www.noruega.org.ar
Tlf: +54 11 4312 2204

Aserbajdsjan

Baku – Amb.
www.norway.az
Tlf: (+ 994 12) 4974325,
4974326, 4974327

Australia

Canberra – Amb.
www.norway.org.au
Tlf: +61 2 6273 3444

Bangladesh

Dhaka – Amb.
www.norway.org.bd
Tlf: +880 2 881 6276

Belgia

Bruxelles – Amb.
www.norvege.be
Tlf: +32 2 646 0780

Bosnia-Hercegovina

Sarajevo – Amb.
www.norveska.ba
Tlf: + 387 33 254 000

Brasil

Brasilia – Amb.
www.noruega.org.br
Tlf: +55 61 3443 8722,
+55 61 3443 8720

Rio de Janeiro – Gk.

Tlf: +55 21 2553 5505

Bulgaria

Sofia – Amb.
www.norvegia.bg
Tlf: +359 2 92 11 95

Canada

Ottawa – Amb.
www.emb-norway.ca
Tlf: +1 613 238 6571

Chile

Santiago de Chile – Amb.
www.noruega.cl
Tlf: +56 2 234 2888 / 89

Colombia

Bogota – Amb.
www.noruega.org.co
Tlf: +57 1 317 7851-54

Cuba

Havana – Amb.
www.noruega-cuba.org
Tlf: +53 7 204 0696,
+53 7 204 4411
Tlf: (satellitt): + 47 22 24 03 10

Danmark

København – Amb.
www.norsk.dk
Tlf: +45 33 140124

De forente arabiske emirater

Abu Dhabi – Amb.
www.norway.ae
Tlf: + 971 2 621 1221

Egypt

Cairo – Amb.
www.norway-egypt.org
Tlf: +20 2 735 3340

Elfenbenskysten

Abidjan – Amb.
www.norvege.ci
Tlf: +225 20 222534,
20 212166

Eritrea

Asmara – Amb.
www.norway.gov.er
Tlf: + 291 1 12 21 38/12 21 48

Estland

Tallin – Amb.
www.norra.ee
Tlf: +372 62 71000

Etiopia

Addis Abeba – Amb.
www.norway.org.et
Tlf: +251 1 710799

Filippinene

Manila – Amb.
www.norway.ph
Tlf: +63 2 886 3245-49

Finland

Helsingfors – Amb.
www.norge.fi
Tlf: +358 9 686 0180

Frankrike

Paris – Amb.
www.norvege.no
Tlf: +33 1 5367 0400

Guatemala

Guatemala – Amb.
www.noruega.org.gt
Tlf: +502 366 5908

Hellas

Aten – Amb.
www.norway.gr
Tlf: +30 210 7246173

India

New Delhi – Amb.
www.norwayemb.org.in
Tlf: + 91 11 51 77 92 00

Indonesia

Jakarta – Amb.
www.norway.or.id
Tel : +62 21 576 1523

Iran

Teheran – Amb.
www.norway-iran.org
Tlf: +98 21 2229 1333

Irland

Dublin – Amb.
www.norway.ie
Tlf: +353 1 662 1800

Island
Reykjavik – Amb.
www.noregur.is
Tlf: +354 520 0700

Israel
Tel Aviv – Amb.
www.norway.org.il
Tlf: +972 3 744 1490

Al Ram (Vestbredden/Gaza)
– Representasjonskontor
overfor palestinske
myndigheter
Tlf: +972 2 234 5050

Italia
Roma – Amb.
www.amb-norvegia.it
Tlf: +39 06 571 7031

Japan
Tokyo – Amb.
www2.norway.or.jp
Tlf: +81 3 3440 2611

Jordan
Amman – Amb.
www.norway.jo
Tlf: +962 6 593 1646-48

Kenya
Nairobi – Amb.
www.norway.or.ke
Tlf: +254 20 4451510 /
1 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6

Kina
Beijing – Amb.
www.norway.cn
Tlf: +86 10 6532 2261 /
1329 / 4176

Shanghai – Gk.
www.norway.cn/shanghai
Tlf: +86 21 6323 9988

Kroatia
Zagreb – Amb.
www.norwegianembassy.hr
Tlf: +385 1 492 2831

Latvia
Riga – Amb.
www.norvegija.lv
Tlf: +371 7814100

Libanon
Beirut – Amb.
www.norway-lebanon.org
Tlf: +961 1 365 704 /
+961 1 372 977 /
+961 1 372 978

Litauen
Vilnius – Amb.
www.norvegija.lt
Tlf: +370 5 2610000

Madagaskar
Antananarivo – Amb.
Tlf: +(261) 20 22 305 07

Makedonia
Skopje – Amb.
www.norway.org.mk
Tlf: +389 2 3129 165

Malawi
Lilongwe – Amb.
www.norway.mw
Tlf: +265 1 774211, 771212

Malaysia
Kuala Lumpur – Amb.
www.norway.org.my
Tlf: +60 3 2175 0300

Marokko
Rabat – Amb.
www.norvege.ma
Tlf: +212 3 7764084-6

Mexico
Mexico D.F – Amb.
www.noruega.org.mx
Tlf: +52 55 5540220-21

Mosambik
Maputo – Amb.
www.norway.org.mz
Tlf: + 258 21 480 100 /
+ 258 21 485 072 til 75

Nederland
Haag – Amb.
www.noorwegen.nl
Tlf: +31 70 311 7611

Rotterdam – Gk.
Tlf: +31 10 414 4488

Nepal
Katmandu – Amb.
www.norway.org.np
Tlf: +977 1 5545307-8

Nicaragua
Managua – Amb.
www.noruega.org.ni
Tlf: +505 2 665197-9

Nigeria
Abuja – Amb.
www.emb-norway.com.ng
Tlf: +234 9 3149127

Pakistan
Islamabad – Amb.
www.norway.org.pk
Tlf: +92 51 227 9720-23

Polen
Warszawa – Amb.
www.amb-norvegia.pl
Tlf: + 48 22 696 4030

Portugal
Lisboa – Amb.
www.noruega.org.pt
Tlf: +351 21 301 5344

Romania
Bucuresti – Amb.
www.norvegia.ro
Tlf: +40 21 210 0274 / 76 / 77

Russland
Moskva – Amb.
www.norvegia.ru
Tlf: +7 095 933 1410

Murmansk – Gk.
www.norvegia.ru/murmansk
Tlf: +7 815 2 400 600

St. Petersburg – Gk.
www.norvegia.ru/stpetersburg
Tlf: + 7 812 336 64 20

Saudi-Arabia
Riyadh – Amb.
www.al-norwige.org.sa
Tlf: +966 1 488 1904

Serbia og Montenegro
Beograd – Amb.
www.norveska.org.yu
Tlf: +381 11 367 0404-05

Singapore
Singapore – Amb.
www.norway.org.sg
Tlf: +65 6220 7122

Slovakia
Bratislava – Amb.
www.norway.sk
Tlf: +421 2 59 10 01 00

Slovenia
Ljubljana – Amb.
www.norway.si
Tlf: +386 1 300 2140

Spania
Madrid – Amb.
www.noruega.es
Tlf: +34 91 310 3116

Sri Lanka
Colombo – Amb.
www.norway.lk
Tlf: +94 11 2469 611-12,
2469 609

Storbritannia
London – Amb.
www.norway.org.uk
Tlf: +44 20 7591 5500

Edinburgh – Gk.
www.norway.org.uk/edinburgh
Tlf: +44 131 226 5701

Sudan
Khartoum – Amb.
www.norway-sudan.org
Tlf: +249 183 578336, 578343,
578345, 576788

Sveits
Bern – Amb.
www.amb-norwegen.ch
Tlf: +41 31 310 5555

Sverige
Stockholm – Amb.
www.norge.se
Tlf: +46 8 665 6340

Syria
Damaskus – Amb.
www.norway.org.sy
Tlf: +963 11 611 5053
eller + 963 11 611 5185

Sør-Afrika
Pretoria – Amb.
www.norway.org.za
Tlf: +27 12 342 6100

Sør-Korea
Seoul – Amb.
www.norway.or.kr
Tlf: + 82 2 795 6850

Tanzania
Dar es Salaam – Amb.
www.norway.go.tz
Tlf: +255 22 211 3366

Thailand
Bangkok – Amb.
www.norway.or.kr
Tlf: +66 2 302 6415

Tsjekkia
Praha – Amb.
www.noramb.cz
Tlf: +420 2 57323737,
57321768/69

Tunisia
Tunis – Amb.
www.norvege-tunisie.org
Tlf: +216 71 861 777

Tyrkia
Ankara – Amb.
www.norway.org.tr
Tlf: +90 312 405 8010

Tyskland
Berlin – Amb.
www.norwegen.no
Tlf: +49-30-505050

Uganda
Kampala – Amb.
www.norway.go.ug
Tlf: +256 41 343621

Ukraina
Kiev – Amb.
www.norway.com.ua
Tlf: +380 44 234 0066

Ungarn
Budapest – Amb.
www.norvegia.hu
Tlf: +36 1 212 9400 / 04 / 05

USA
Washington – Amb.
www.norway.org
Tlf: +1 202 333 6000

Houston – Gk.
www.norway.org/houston
Tlf: +1 713 521 2900

Minneapolis – Gk.
www.norway.org/minneapolis
Tlf: +1 612 332 3338

New York – Gk.
www.norway.org/newyork
Tlf: +1 212 421 7333

San Francisco – Gk.
www.norway.org/sanfransisco
Tlf: +1 415 986 0766-8

Venezuela
Caracas – Amb.
www.noruega.org.ve
Tlf: +58 212 953 0671 /
0269 / 1973

Vietnam
Hanoi – Amb.
www.norway.org.vn
Tlf: +84 4 826 2111

Zambia
Lusaka – Amb.
www.norway.org.zm
Tlf: +260 1 252188,
252626, 252637

Zimbabwe
Harare – Amb.
www.norway.org.zw
Tlf: +263 4 252426

Østerrike
Wien – Amb.
www.norway.at
Tlf: +43 1 715 6692

For oppdatert land- og reiseinformasjon fra
Utenriksdepartementet se

www.landsider.no

Utgitt av Utenriksdepartementet, januar 2006
www.utenriksdepartementet.no

Flere eksemplarer kan bestilles fra
publikasjonsbestilling@dss.dep.no

ISBN: 82-7177-789-0
E-795

Opplag: 100 000